



Procesregeling bestuursrecht 2010

Deze procesregeling heeft betrekking op (de voortgang van de procedure in) algemeen-bestuursrechtelijke, vreemdelingrechtelijke en fiscaalrechtelijke zaken bij de sectoren bestuursrecht van de rechtbanken. Ieder gerechtshof heeft voor het eigen gerecht een met deze modelregeling overeenkomende procesregeling vastgesteld. De data waarop dat is gebeurd, staan vermeld in de Staatscourant.

Een met deze regeling overeenkomende regeling is vastgesteld door de rechtbank Alkmaar in de vergadering van het gerechtshof van 8 november 2011, rechtbank Almelo in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Amsterdam in de vergadering van het gerechtshof van 15 december 2011, rechtbank Arnhem in de vergadering van het gerechtshof van 7 november 2011, rechtbank Assen in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Breda in de vergadering van het gerechtshof van 10 november 2011, rechtbank Dordrecht in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Groningen in de vergadering van het gerechtshof van 3 november 2011, rechtbank Den Haag in de vergadering van het gerechtshof van 8 november 2011, rechtbank Haarlem in de vergadering van het gerechtshof van 22 november 2011, rechtbank 's-Hertogenbosch in de vergadering van het gerechtshof van 8 november 2011, rechtbank Leeuwarden in de vergadering van het gerechtshof van 14 november 2011, rechtbank Maastricht in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Middelburg in de vergadering van het gerechtshof van 29 november 2011, rechtbank Roermond in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Rotterdam in de vergadering van het gerechtshof van 22 november 2011, rechtbank Utrecht in de vergadering van het gerechtshof van 15 november 2011, rechtbank Zutphen in de vergadering van het gerechtshof van 8 november 2011 en door de rechtbank Zwolle-Lelystad in de vergadering van het gerechtshof van 11 november 2011.

Modelregeling, vastgesteld in het landelijk overleg voorzitters sectoren bestuursrecht d.d. 12 oktober 2011 houdende richtlijnen voor het behandelen van algemeen-bestuursrechtelijke, vreemdelingrechtelijke en fiscaalrechtelijke zaken bij de sectoren bestuursrecht van de rechtbanken.

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *een belastingzaak*: een zaak waarop het procesrecht van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van toepassing is;
- b. *een vreemdelingenzaak*: een zaak waarin de rechtbank 's-Gravenhage ingevolge artikel 71 van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000) bevoegd is;
- c. *een vrijheidsontnemende maatregel*: een besluit tot oplegging van een vrijheidsontnemende maatregel als bedoeld in de artikelen 6, 58 en 59 van de Vw 2000;
- d. *een eerste beroep (inzake een vrijheidsontnemende maatregel)*: een beroep waarop artikel 94 van de Vw 2000 van toepassing is;
- e. *een vervolgeroep (inzake een vrijheidsontnemende maatregel)*: een beroep waarop artikel 96 van de Vw 2000 van toepassing is;
- f. *een AC-zaak*: een voorlopige-voorzieningszaak over een afwijzing van een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 van de Vw 2000, waarop artikel 3.117 van het Vreemdelingenbesluit 2000 is toegepast;
- g. *een Dublinzaak*: een voorlopige-voorzieningszaak over een afwijzing van een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 van de Vw 2000, krachtens artikel 30, aanhef en onder a, van de Vw 2000;
- h. *Centraal Inschrijfbureau Vreemdelingenzaken*: het onderdeel van de rechtbank 's-Gravenhage (nevenzittingsplaats Haarlem) dat is aangewezen voor het indienen van beroepschriften en verzoekschriften in een vreemdelingenzaak, een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 3a van de Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers en een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 21 van de Wet arbeid vreemdelingen.



Artikel 2 De verzending van stukken door de rechtbank (de artikelen 8:37 en 8:38 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De griffier verzendt de uitnodiging voor de zitting aangetekend of met bericht van ontvangst of per fax, tenzij de rechtbank anders bepaalt.
2. De griffier verzendt stukken waarin (de griffier van) de rechtbank een laatste termijn stelt voorafgaande aan mogelijke vereenvoudigde afdoening, eveneens aangetekend of met bericht van ontvangst of per fax.
3. De griffier verzendt stukken waarop artikel 8:37, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht betrekking heeft, bij gewone brief of per fax, tenzij de rechtbank anders bepaalt.

Artikel 2a Elektronisch indienen van beroepschriften, verzoeken om een voorlopige voorziening en nader ingediende elektronische stukken (artikel 8:40a van de Algemene wet bestuursrecht)

De rechtbank neemt een elektronisch ingediend beroep- of verzoekschrift uitsluitend in behandeling, indien het is ingediend via een van de webapplicaties van de rechtbank (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>). Hetzelfde geldt voor nader ingediende elektronische stukken. Deze bepaling heeft geen betrekking op faxverkeer.

Artikel 3 De gemachtigde (de artikelen 6:17 en 8:24 van de Algemene wet bestuursrecht)

Indien een partij zich door een gemachtigde laat bijstaan of vertegenwoordigen, richt de rechtbank correspondentie en zendt de op de zaak betrekking hebbende stukken uitsluitend aan die gemachtigde. Een oproeping van een partij zendt de rechtbank, voor zover het desbetreffende adres bekend is, aan die partij zelf. Zij stelt de gemachtigde daarvan in kennis.

Artikel 4 Uitstel van een door de rechtbank gestelde termijn

1. De rechtbank verlengt een door haar gestelde termijn slechts in uitzonderlijke omstandigheden en indien daarom binnen die termijn schriftelijk en gemotiveerd is verzocht.
2. De rechtbank deelt haar beslissing op het verzoek om uitstel aan verzoeker mee binnen één week na ontvangst van dit verzoek.
3. Indien de rechtbank een verzoek om uitstel inwilligt, geeft zij aan de verzoeker een nadere termijn van ten hoogste vier weken na de verzending van de mededeling, bedoeld in het tweede lid.
4. De rechtbank wijst een volgend verzoek om verlenging van een gestelde termijn dat betrekking heeft op dezelfde aangelegenheid in beginsel af.

Artikel 5 Openbare stukken

1. Indien een partij een beroep doet op stukken van algemene aard (inclusief rechterlijke uitspraken) heeft zij daarvan geen kopie over te leggen indien zij de vindplaats vermeldt en die vindplaats openbaar is.
2. In een vreemdelingenzaak, een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 3a van de Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers en een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 21 van de Wet arbeid vreemdelingen merkt de rechtbank in ieder geval de bronnen vermeld in de lijst die is gepubliceerd op www.rechtspraak.nl, als openbare vindplaats aan.

Artikel 6 Versnelde behandeling (artikel 8:52 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Binnen twee weken na ontvangst van een gemotiveerd verzoek om versnelde behandeling als bedoeld in artikel 8:52 van de Algemene wet bestuursrecht deelt de rechtbank partijen mee of het verzoek wordt ingewilligd.
2. In geval van versnelde behandeling kunnen de in deze procesregeling gestelde termijnen worden verkort, voor zover de wet dit toelaat.



HOOFDSTUK 2 HET BEGIN VAN DE PROCEDURE

Artikel 7 De ontvangstbevestiging, de kennisgeving, de berichtgeving, de stukken en het verweerschrift (de artikelen 6:14 en 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De rechtbank verzendt de bevestiging, bedoeld in artikel 6:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen één week nadat het beroepschrift bij de griffie is ingekomen.
2. De rechtbank verzendt de kennisgeving, bedoeld in artikel 6:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen één week nadat het beroepschrift bij de griffie is ingekomen.
3. In afwijking van het tweede lid verzendt het Centraal Inschrijfbureau Vreemdelingenzaken in een vreemdelingenzaak de kennisgeving, bedoeld in artikel 6:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen één werkdag nadat het beroepschrift bij hem is binnengekomen. De (neven)zittingsplaats waaraan de zaak is toebedeeld, bericht het bestuursorgaan daarvan binnen één week dan wel, indien hoofdstuk 9, 11 of 12 van deze regeling van toepassing is, binnen twee werkdagen nadat het beroepschrift is ingediend.
4. Bij de kennisgeving, genoemd in het tweede lid, onderscheidenlijk bij de berichtgeving, bedoeld in het derde lid, tweede volzin, verzoekt de rechtbank het bestuursorgaan binnen vier weken de op de zaak betrekking hebbende stukken in te zenden.
5. In een belastingzaak verzoekt de rechtbank, in afwijking van het vierde lid pas nadat de indiener van het beroepschrift eventuele verzuimen heeft hersteld en het verschuldigde griffierecht is ontvangen, het bestuursorgaan binnen vier weken de op de zaak betrekking hebbende stukken over te leggen.
6. Indien de rechtbank het bestuursorgaan in de gelegenheid stelt een verweerschrift in te dienen, stelt de rechtbank daarvoor een termijn van vier weken.

Artikel 8 De derde-belanghebbende (de artikelen 8:26 en 8:43 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien aanstonds blijkt van een derde-belanghebbende stelt de rechtbank hem binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift en de gronden van het beroep ambtshalve in de gelegenheid als partij aan het geding deel te nemen. De rechtbank zendt hem het bestreden besluit, het beroepschrift en de gronden van het beroep. De rechtbank stelt hem een termijn van twee weken om kenbaar te maken of hij als partij aan het geding wil deelnemen.
2. De rechtbank beslist binnen vier weken na ontvangst van een verzoek van een derdebelanghebbende om als partij aan het geding deel te nemen, op dat verzoek.
3. Binnen twee weken nadat is komen vast te staan dat een derde-belanghebbende als partij aan het geding deelneemt, zendt de rechtbank hem de op de zaak betrekking hebbende stukken. De rechtbank stelt hem daarbij in de gelegenheid binnen vier weken een schriftelijke uiteenzetting over de zaak te geven.
4. De rechtbank verlengt de in het eerste en derde lid genoemde termijnen voor zover dat noodzakelijk is vanwege besluitvorming over beperking van de kennisneming of geheimhouding van stukken of vanwege de feitelijke uitvoering van een beslissing die de rechtbank daarover heeft genomen.

Artikel 9 Verwijzing, voeging en splitsing (de artikelen 8:13 en 8:14 van de Algemene wet bestuursrecht) en overdracht aan een (neven)zittingsplaats

1. De rechtbank beslist op een verzoek om verwijzing, voeging of splitsing als bedoeld in de artikelen 8:13, tweede lid, en 8:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht binnen vier weken na ontvangst daarvan.
2. In een vreemdelingenzaak, dan wel een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 3a van de Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers of artikel 21 van de Wet arbeid vreemdelingen kan een (neven)zittingsplaats van de rechtbank het beroep in iedere stand van de procedure overdragen aan een andere (neven)zittingsplaats.
3. Indien een partij in een vreemdelingenzaak, dan wel een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 3a van de Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers of artikel 21 van de Wet arbeid vreemdelingen verzoekt om behandeling door een andere (neven)zittingsplaats, beslist de



(neven)zittingsplaats van de rechtbank binnen vier weken op dat verzoek.

HOOFDSTUK 3 DE VEREISTEN VOOR DE PROCEDURE

Artikel 10 Herstel van een verzuim (de artikelen 6:5 en 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de rechtbank vaststelt dat sprake is van een herstelbaar verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt zij de indiener van het beroepschrift in de gelegenheid het verzuim binnen vier weken te herstellen. In de brief vermeldt de rechtbank dat het beroep niet ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
2. Indien de voorzieningenrechter in een met het beroep samenhangende voorlopige voorziening-zaak de indiener van het verzoekschrift in de gelegenheid stelt een verzuim als bedoeld in het eerste lid te herstellen binnen een van dat eerste lid afwijkende termijn en bovendien de indiener van het verzoekschrift en de indiener van het beroepschrift dezelfde (rechts)persoon is, kan de rechtbank in de beroepszaak de indiener van het beroepschrift een termijn gelijk aan die in de voorlopige-voorzieningzaak stellen.

Artikel 11 De machtiging (artikel 8:24 van de Algemene wet bestuursrecht)

Indien de rechtbank van een gemachtigde als bedoeld in artikel 8:24 van de Algemene wet bestuursrecht een machtiging verlangt, nodigt zij hem schriftelijk uit de machtiging binnen vier weken in te zenden.

Artikel 12 Het griffierecht (de artikelen 8:41 en 6:15 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Na ontvangst van het beroepschrift nodigt de griffier de indiener per gewone post uit het griffierecht binnen vier weken te voldoen.
2. Indien na de verzending van de uitnodiging per gewone post de termijn waarbinnen dient te worden betaald, is verstreken en het verschuldigde griffierecht niet is ontvangen, verzendt de griffier de mededeling, genoemd in artikel 8:41, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangetekend.
3. Indien na verzending van de mededeling, genoemd in het tweede lid, het griffierecht niet binnen de gestelde termijn is bijgeschreven of gestort, geeft de rechtbank toepassing aan de tweede volzin van artikel 8:41, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
4. Indien de rechtbank het beroepschrift met toepassing van artikel 6:15, eerste of tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht doorzendt aan een bestuursorgaan of aan een andere bestuursrechter dan de sector bestuursrecht van een andere rechtbank, heft de griffier, voor zover nodig in afwijking van het eerste tot en met het derde lid, geen griffierecht.
5. Indien de rechtbank, nadat griffierecht is geheven, het beroepschrift doorzendt aan of de zaak verwijst naar de sector bestuursrecht van een andere rechtbank, bericht de doorzending of verwijzende rechtbank haar zo spoedig mogelijk over de ontvangst van het griffierecht. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de overdracht van een vreemdelingenzaak, dan wel een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 21 van de Wet arbeid vreemdelingen aan een (neven)zittingsplaats, bedoeld in artikel 9, tweede lid, van deze regeling.
6. Indien griffierecht is geheven voordat de rechtbank het beroepschrift doorzendt aan een bestuursorgaan ter behandeling als bezwaarschrift of administratief-beroepschrift of aan een andere bestuursrechter dan genoemd in het vijfde lid, eerste volzin, ter behandeling als beroepschrift, betaalt de griffier het griffierecht na ontvangst terug, tenzij de doorzending plaatsvindt nadat de rechtbank uitspraak heeft gedaan.
7. Indien het beroep niet-ontvankelijk is verklaard wegens het niet tijdig betalen van het griffierecht, betaalt de griffier het eventueel na de (laatste) termijn betaalde griffierecht ter zake van dat beroep terug.



HOOFDSTUK 4 HET VOORONDERZOEK

Artikel 13 De geheimhouding en beperking van de kennisneming (artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien in een verzoek om geheimhouding of beperking van de kennisneming slechts van delen van de inlichtingen of stukken geheimhouding of beperking van de kennisneming wordt verzocht, wijst de rechtbank de verzoeker er zo nodig op dat van hem wordt verwacht dat hij een versie van de inlichtingen geeft of stukken overlegt die aan de andere partij(en) mag worden gezonden.
2. Indien het, zonodig op grond van het eerste lid aangevulde, verzoek betrekking heeft op (delen van) stukken waarvan de openbaarmaking op grond van de Wet openbaarheid van bestuur is geweigerd en het beroep tegen die weigering is gericht, handelt de rechtbank alsof het verzoek om beperking van de kennisneming is ingewilligd.
3. Indien de verzoeker ook beperking van de kennisneming wenst van (delen van) de motivering van het verzoek om geheimhouding of beperking van de kennisneming, houdt de rechtbank met dat verzoek slechts rekening indien hij dat bij het verzoek meedeelt en tevens een versie van zijn verzoek overlegt die ook aan de andere partijen mag worden gezonden.
4. De rechtbank kan de andere partij(en) in de gelegenheid stellen binnen een termijn van twee weken op het verzoek om geheimhouding of beperking van de kennisneming te reageren. Daarbij neemt de rechtbank het in het derde lid bedoelde verzoek om beperking van de kennisneming van (delen van) de motivering van het verzoek in acht.
5. Tenzij de rechtbank de partij dan wel het bestuursorgaan of de werkgever, bedoeld in artikel 8:45, tweede respectievelijk derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, om nadere toelichting op het verzoek vraagt, deelt zij de beslissing, bedoeld in artikel 8:29, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, mee aan partijen en, voor zover van toepassing, aan het bestuursorgaan of de werkgever als hiervoor bedoeld:
 - a. binnen vier weken na ontvangst van het verzoek of,
 - b. indien toepassing wordt gegeven aan het vierde lid, binnen vier weken na ontvangst van de reactie(s) of het ongebruikt verstrijken van de reactietermijn.
6. Indien de rechtbank het verzoek om beperking van de kennisneming afwijst, stelt de rechtbank de verzoeker in de gelegenheid binnen vier weken schriftelijk mee te delen welke consequenties hij aan de beslissing van de rechtbank verbindt. De rechtbank voldoet aan een in reactie hierop gedaan verzoek tot terugzending van de stukken waarop het verzoek betrekking heeft.
7. Indien en voor zover de rechtbank de verzochte beperking van de kennisneming gerechtvaardigd acht, stelt zij de andere partij(en) in de gelegenheid, voor zover niet op een eerder moment al toestemming is verleend, op de voet van artikel 8:29, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht de rechtbank binnen twee weken te berichten of die partij(en) er in toestemt, onderscheidenlijk toestemmen dat de rechtbank uitspraak doet mede op grondslag van de (delen van de) stukken waarvan beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is geacht.
8. Na de uitspraak op het beroep zendt de rechtbank de stukken waarvan de kennisneming is beperkt op grond van een beslissing van de rechtbank, binnen twee weken na het verzenden van de uitspraak terug aan de partij die dan wel het bestuursorgaan dat of de werkgever die deze heeft ingediend.
9. Het zesde en achtste lid zijn van overeenkomstige toepassing op de in het derde lid bedoelde motivering waarvan de beperking van de kennisneming is verzocht.

Artikel 14 De repliek, de dupliek en de schriftelijke uiteenzetting (artikel 8:43 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de rechtbank gebruik maakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 8:43, eerste lid, eerste volzin, van de Algemene wet bestuursrecht, geeft zij aan de indiener van het beroepschrift een termijn van vier weken om te repliceren.
2. Na ontvangst van de repliek stelt de rechtbank het bestuursorgaan in de gelegenheid binnen vier weken schriftelijk te dupliceren.
3. De rechtbank stelt dan tevens een derde-belanghebbende die als partij aan het geding deelneemt, (nogmaals) in de gelegenheid binnen vier weken een schriftelijke uiteenzetting over de zaak te



geven. Bij toepassing van artikel 8:52 van de Algemene wet bestuursrecht kan de rechtbank de eerste volzin buiten toepassing laten.

Artikel 15 Het deskundigenonderzoek (de artikelen 8:47 en 8:48 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de rechtbank gebruik maakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 8:47, derde lid, tweede volzin, van de Algemene wet bestuursrecht, geeft zij aan partijen een termijn van twee weken om hun wensen omtrent het onderzoek aan haar kenbaar te maken.
2. De termijn, genoemd in artikel 8:47, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bedraagt ten hoogste dertien weken.
3. De rechtbank zendt het verslag, bedoeld in artikel 8:47, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aan partijen binnen één week na ontvangst daarvan, onder verwijzing naar de mogelijkheid van partijen, bedoeld in artikel 8:47, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
4. De rechtbank legt de ingekomen reacties binnen twee weken voor commentaar voor aan de deskundige, tenzij het commentaar daarvoor geen aanleiding geeft. De rechtbank geeft de deskundige daarbij een termijn van ten hoogste vier weken om zijn nader verslag in te dienen. Met overeenkomstige toepassing van het derde lid zendt de rechtbank dat nader verslag aan partijen.

HOOFDSTUK 5 HET ONDERZOEK TER ZITTING

Artikel 16 De uitnodiging of oproeping voor de zitting (de artikelen 8:56 en 8:59 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. In de uitnodiging of oproeping vermeldt de rechtbank of de zaak door een enkelvoudige of een meervoudige kamer wordt behandeld. Tevens vermeldt de rechtbank hierin de naam, onderscheidenlijk namen van de rechter(s).
2. Indien de rechtbank een partij oproept, vermeldt zij in de oproeping zo mogelijk de reden waarom de partij wordt opgeroepen. Zij stelt ook de wederpartij(en) van die redengeving in kennis.
3. Indien de rechtbank zaken ter zitting gevoegd of gesplitst behandelt en zij daarvan niet eerder mededeling heeft gedaan, doet zij daarvan mededeling in de uitnodiging of oproeping.
4. Als de datum van behandeling niet op andere wijze in overleg met partijen is bepaald, kondigt de rechtbank aan partijen aan wanneer de zitting zal plaatsvinden en biedt de rechtbank partijen gedurende een week na verzending van die aankondiging de gelegenheid een andere datum te verzoeken onder vermelding van verhinderdata. Die verhinderdata dienen te liggen in de periode van twee weken voor en twee weken na de aangekondigde zittingsdatum als de rechtbank de aankondiging binnen zes weken na binnenkomst van het beroepschrift aan partijen heeft verzonden. In de andere gevallen dienen die verhinderdata te liggen in de periode van zes weken na de geagendeerde zittingsdatum. Indien een partij binnen een week na de aankondiging en onder vermelding van verhinderdata om een andere datum verzoekt, willigt de rechtbank een verzoek om verdaging steeds in.
5. De rechtbank willigt een verzoek om verdaging slechts in indien daarom zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd is verzocht en bovendien sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, behoudens in de situatie zoals bedoeld in de laatste zin van het vierde lid.
6. De rechtbank deelt een weigering de zitting te verdagen mee aan de verzoekende partij binnen een week na ontvangst van dit verzoek.
7. De rechtbank stelt partijen en eventuele andere betrokkenen binnen een week in kennis van een beslissing tot verdaging.
8. Slechts indien de rechtbank een partij aan wie de vrijheid is ontnomen in persoon oproept, gelast zij ambtshalve het transport.

Artikel 17 Bijstand door een tolk ter zitting (de artikelen 8:59 en 8:60 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Bij een eerste beroep inzake een vrijheidsontnemende maatregel zorgt de rechtbank steeds voor een tolk ter zitting indien betrokkene tolkbijstand behoeft. In andere zaken zorgt de rechtbank op verzoek voor een tolk ter zitting indien een partij in persoon is opgeroepen of de rechtbank



ambtshalve getuigen en/of deskundigen wil horen en tolkbijstand daarvoor nodig is. De tweede volzin vindt geen toepassing indien betrokkene de vrijheid is ontnomen en hij uitsluitend wordt opgeroepen omdat hij heeft verzocht te willen worden gehoord.

2. De rechtbank zorgt op verzoek voor een tolk ter zitting indien de zaak over een punitieve sanctie gaat en tolkbijstand nodig is om te garanderen dat degene aan wie de punitieve sanctie is opgelegd het verhandelde ter zitting kan volgen in een taal die hij verstaat.

Artikel 18 De schorsing (artikel 8:64 van de Algemene wet bestuursrecht)

Indien ter zitting niet alle partijen aanwezig waren en de rechtbank het onderzoek ter zitting met toepassing van artikel 8:64, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft geschorst, doet de griffier binnen twee weken na die zitting mededeling aan partijen van de schorsing en van de wijze waarop het onderzoek wordt voortgezet.

Artikel 19 De sluiting van het onderzoek zonder (nadere) zitting (de artikelen 8:57 en 8:64 van de Algemene wet bestuursrecht)

Binnen vier weken nadat partijen toestemming hebben gegeven als bedoeld in artikel 8:57, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 8:64, vijfde lid, eerste volzin, van de Algemene wet bestuursrecht, deelt de rechtbank de beslissing over de sluiting van het onderzoek aan partijen mee. Indien de rechtbank toepassing geeft aan artikel 8:57, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 8:64, vijfde lid, tweede volzin, van de Algemene wet bestuursrecht, deelt de rechtbank de beslissing omtrent de sluiting van het onderzoek aan partijen mee binnen vier weken nadat zich één van de situaties heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 8:57, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

HOOFDSTUK 6 DE UITSPRAAK

Artikel 20 De termijn voor de schriftelijke uitspraak (artikel 8:66 van de Algemene wet bestuursrecht)

Indien de rechtbank de termijn, genoemd in artikel 8:66, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, overschrijdt, doet zij aan partijen hiervan mededeling onder vermelding van de datum waarop uiterlijk uitspraak wordt gedaan.

Artikel 21 De grosse (artikel 8:76 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 430 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

1. De griffier verstrekt kosteloos en bij aangetekende brief aan iedere partij op verzoek niet meer dan éénmaal een grosse van een uitspraak. Daarbij worden gezamenlijk procederende personen als één partij aangemerkt.
2. Een door de rechtbank verstrekte grosse is een afschrift van de uitspraak, opgemaakt in de voor afschriften gebruikelijke vorm, behoudens de volgende afwijkingen. Aan het hoofd plaatst de griffier de woorden: 'IN NAAM DER KONINGIN'. Aan het slot plaatst de griffier de woorden: 'Uitgegeven voor eensluidend afschrift en GROSSE aan (verzoeker) te (woonplaats) op heden (datum), de griffier.'. Deze slotformule wordt gevolgd door een afdruk van het stempel van de rechtbank en de handtekening van degene die de grosse afgeeft. Gelijkijdig met de ondertekening van de grosse plaatst de griffier op het voorblad van het origineel (de minuut) van de uitspraak met inkt de aantekening: 'GROSSE afgegeven aan (verzoeker) te (woonplaats) op heden (datum), de griffier.'. Deze aantekening waarmerkt de griffier met een paraaf.

Artikel 22 Publicatie van een uitspraak in een belastingzaak (artikel 27g van de Algemene wet inzake rijksbelastingen)

In een belastingzaak beslist de rechtbank op een door een partij gedaan verzoek als bedoeld in artikel 27g, tweede lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen om de uitspraak niet vrij te geven aan anderen dan partijen alleen inhoudelijk, indien die partij dat verzoek uiterlijk ter zitting en gemotiveerd doet.

HOOFDSTUK 7 HET NIET TIJDIG NEMEN VAN EEN BESLUIT

Artikel 23

[vervallen]



Artikel 24 Het beroep tegen het niet tijdig nemen of bekendmaken van een besluit met toepassing van afdeling 8.2.4A van de Algemene wet bestuursrecht (de artikelen 6:2, 6:20 en 8:55b tot en met 8:55f van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien beroep is ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit of bekendmaken van een beschikking van rechtswege als bedoeld in artikel 8:55f van de Algemene wet bestuursrecht, behandelt de rechtbank, los van het antwoord op de vraag of daarna wordt beslist tot toepassing van de vereenvoudigde behandeling, bedoeld in artikel 8:54 van de Algemene wet bestuursrecht, het beroep versneld met toepassing van artikel 8:52 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit wordt partijen meegedeeld in de ontvangstbevestiging onderscheidenlijk de kennisgeving, bedoeld in artikel 6:14, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Indien beroep is ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit of bekendmaken van een beschikking van rechtswege als bedoeld in artikel 8:55f van de Algemene wet bestuursrecht en sprake is van een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt de rechtbank in afwijking van artikel 10, eerste lid, van deze regeling de indiener van het beroepschrift in de gelegenheid het verzuim binnen twee weken te herstellen. In de brief vermeldt de rechtbank dat het beroep niet-ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
3. Bij de kennisgeving, genoemd in artikel 7, tweede lid, van deze regeling verzoekt de rechtbank in afwijking van artikel 7, vierde en zesde lid, het bestuursorgaan binnen twee weken de op de zaak betrekking hebbende stukken in te zenden en een verweerschrift in te dienen. In de brief deelt de rechtbank het bestuursorgaan mee dat indien het bestuursorgaan hieraan niet of niet geheel voldoet, op het beroep zal worden beslist op grondslag van de beschikbare stukken.
4. Indien de rechtbank het beroep ter zitting behandelt, zendt zij partijen de uitnodiging of oproeping om op een zitting van de rechtbank te verschijnen ten minste twee weken voor de datum van de zitting. In dat geval doet de rechtbank binnen twee weken na de zitting uitspraak.
5. Binnen één week nadat een verzet gegrond is verklaard als bedoeld in artikel 8:55e, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht geeft de rechtbank toepassing aan het vierde lid, eerste volzin. In dat geval doet de rechtbank binnen twee weken na de zitting uitspraak.
6. Indien het bestuursorgaan alsnog een besluit neemt en dat aan de rechtbank heeft gezonden voordat de rechtbank uitspraak heeft gedaan, behandelt de rechtbank het beroep verder op de gewone wijze.
7. In een belastingzaak kan de rechtbank het eerste tot en met vijfde lid buiten toepassing laten en het beroep op de gewone wijze behandelen.

HOOFDSTUK 8 HET VERZET

Artikel 25 Het verzet (artikel 8:55 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De rechtbank behandelt een verzet met overeenkomstige toepassing van de artikelen 2, 3, 4, 5, 7, eerste en tweede lid, 16 en 17 van deze regeling.
2. Indien de rechtbank vaststelt dat sprake is van een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt zij de indiener van het verzetschrift in de gelegenheid het verzuim binnen twee weken te herstellen. In de brief vermeldt de rechtbank dat het verzet niet-ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
3. Indien de rechtbank de wederpartij de gelegenheid geeft te reageren op het verzet, stelt de rechtbank een termijn van twee weken.
4. Indien de rechtbank de indiener van het verzetschrift in de gelegenheid stelt ter zitting te worden gehoord, zendt zij de kennisgeving daarvan ten minste drie weken voor de datum van de zitting aan de indiener en stelt zij de overige partijen in de bodemzaak daarvan op de hoogte.
5. De rechtbank behandelt het verzet binnen dertien weken na ontvangst van het verzetschrift ter zitting of doet binnen deze termijn zonder zitting uitspraak.



HOOFDSTUK 9 DE VRIJHEIDSONTNEMENDE MAATREGEL

Artikel 26 Toepassingsbereik van dit hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een zaak over een vrijheidsontnemende maatregel.
2. Indien dit hoofdstuk van toepassing is, zijn naast dit hoofdstuk, slechts de artikelen 1, 2, 3, 5, 7, derde lid, 9, tweede en derde lid, 16, eerste en achtste lid, 17, 21 en 49 van deze regeling van toepassing.

Artikel 27 De ontvangstbevestiging (*artikel 6:14 van de Algemene wet bestuursrecht*)

De rechtbank verzendt de bevestiging, bedoeld in artikel 6:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen twee werkdagen nadat het beroepschrift is ingediend.

Artikel 28 De toevoeging van een raadsman (*de artikelen 100 en 101 van de Vw 2000*)

De rechtbank voegt, zowel bij een eerste beroep, als bij een vervolgeroep, ambtshalve aan de vreemdeling een raadsman toe als bedoeld in de artikelen 100 en 101 van de Vw 2000, tenzij vaststaat dat de vreemdeling zelf een raadsman heeft gekozen. Onder dit laatste wordt tevens verstaan de situatie dat de vreemdeling al wordt bijgestaan door een raadsman, die op verzoek van die vreemdeling door het bureau rechtsbijstandvoorziening aan de vreemdeling is toegevoegd.

Artikel 29 De op de zaak betrekking hebbende stukken in een eerste beroep (*artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 94 van de Vw 2000*)

1. De rechtbank verzoekt het bestuursorgaan indien het om een eerste beroep gaat, de op de zaak betrekking hebbende stukken, bedoeld in artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 94, tweede lid, vierde volzin, van de Vw 2000, in te zenden op zodanig tijdstip dat deze uiterlijk op de derde werkdag vóór de zitting om 16:00 uur worden ontvangen.
2. De rechtbank verzoekt het bestuursorgaan een afschrift van deze stukken gelijktijdig ook aan de raadsman van de vreemdeling te zenden en daarvan mededeling te doen aan de rechtbank.

Artikel 30 De inlichtingen betreffende een vervolgeroep (*artikel 96 van de Vw 2000*)

1. Indien het om een vervolgeroep gaat, zendt de rechtbank het beroepschrift aan het bestuursorgaan en stelt zij het bestuursorgaan in de gelegenheid binnen drie werkdagen na die verzending inlichtingen te verstrekken die van belang zijn voor de beoordeling van de zaak (de zogenoemde voortgangsrapportage).
2. De rechtbank verzoekt het bestuursorgaan een afschrift van deze stukken ook aan de raadsman van de vreemdeling te zenden en daarvan mededeling te doen aan de rechtbank.
3. Na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde inlichtingen stelt de rechtbank de vreemdeling in de gelegenheid binnen twee werkdagen schriftelijk op deze inlichtingen te reageren en zich uit te laten over de noodzaak van behandeling van het vervolgeroep ter zitting. De rechtbank neemt een verzoek de vreemdeling in persoon op te roepen in behandeling indien de vreemdeling uiterlijk bij het geven van deze reactie daarom verzoekt.

HOOFDSTUK 10 DE VOORLOPIGE VOORZIENING IN EEN VREEMDELINGENZAAK

Artikel 31 Toepassingsbereik van dit hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een zaak over een verzoek om voorlopige voorziening in een vreemdelingenzaak, niet zijnde een AC-zaak of een Dublinzaak, en een zaak over een besluit als bedoeld in artikel 3a van de Wet Centraal orgaan opvang asielzoekers.
2. Indien dit hoofdstuk van toepassing is, zijn naast dit hoofdstuk, slechts de artikelen 1, 2, 3, 5, 7, eerste en derde lid, 9, tweede en derde lid, 16, achtste lid, 17, 21 en 49 van deze regeling van (overeenkomstige) toepassing.



Artikel 32 Herstel van een verzuim (artikel 8:81, vierde lid, gelezen in samenhang met de artikelen 6:5 en 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de voorzieningenrechter vaststelt dat sprake is van een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt hij de indiener van het verzoekschrift in de gelegenheid het verzuim binnen twee weken te herstellen. Deze termijn wordt niet verlengd. In de brief vermeldt de voorzieningenrechter dat het verzoek niet-ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
2. Indien de rechtbank in een met het verzoek om voorlopige voorziening samenhangende beroepszaak de indiener van het beroepschrift in de gelegenheid stelt een verzuim als bedoeld in het eerste lid te herstellen binnen een van dat eerste lid afwijkende termijn en bovendien de indiener van het beroepschrift en de indiener van het verzoekschrift dezelfde (rechts)persoon is, kan de voorzieningenrechter in de voorlopige voorzieningszaak de indiener van het verzoekschrift een termijn gelijk aan die in de beroepszaak stellen.

Artikel 33 De op de zaak betrekking hebbende stukken (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De voorzieningenrechter verzoekt het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken binnen twee weken in te zenden. Deze termijn wordt niet verlengd.
2. De voorzieningenrechter verzoekt het bestuursorgaan een afschrift van deze stukken gelijktijdig ook aan (de gemachtigde van) de indiener van het verzoekschrift te zenden en daarvan mededeling te doen aan de voorzieningenrechter.

Artikel 34 De uitnodiging of oproeping voor de zitting (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De voorzieningenrechter zendt partijen de uitnodiging of oproeping om op een zitting van de voorzieningenrechter te verschijnen ten minste twee weken voor de datum van de zitting.
2. In de uitnodiging of oproeping vermeldt de voorzieningenrechter voor zover van toepassing de in artikel 78 van de Vw 2000 bedoelde mogelijkheid dat de voorzieningenrechter niet alleen op het verzoek om voorlopige voorziening hangende bezwaar of administratief beroep, maar ook op dat bezwaar of administratief beroep beslist.

Artikel 35 De termijn voor de uitspraak (artikel 8:84 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter doet binnen twee weken na de zitting uitspraak.

HOOFDSTUK 11 DE AC-ZAAK

Artikel 36 Toepassingsbereik van dit hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een AC-zaak.
2. Indien dit hoofdstuk van toepassing is, zijn naast dit hoofdstuk, slechts de artikelen 1, 2, 3, 5, 7, derde lid, 9, tweede en derde lid, 16, achtste lid, 17, 21 en 49 van deze regeling van (overeenkomstige) toepassing.

Artikel 37 De ontvangstbevestiging en de uitnodiging of oproeping voor de zitting (artikel 8:81, vierde lid, gelezen in samenhang met artikel 6:14, en artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De voorzieningenrechter verzendt de bevestiging, bedoeld in artikel 6:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen twee werkdagen nadat het verzoekschrift is ingediend.
2. De voorzieningenrechter nodigt de indiener van het verzoekschrift bij de brief met de in het eerste lid genoemde bevestiging uit of roept hem daarbij op voor een zitting, dan wel deelt hem mee op welke datum het verzoek ter zitting zal worden behandeld.

Artikel 38 Vaste zittingdagen (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter behandelt het verzoek om voorlopige voorziening op vaste wekelijkse zittingdagen waarvan de data worden gepubliceerd in de Bijlage betreffende AC-zaken (www.rechtspraak.nl).



Artikel 39 De op de zaak betrekking hebbende stukken (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De voorzieningenrechter verzoekt het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken uiterlijk op het tijdstip vermeld in de Bijlage betreffende AC-zaken (www.rechtspraak.nl) in te zenden.
2. De voorzieningenrechter verzoekt het bestuursorgaan een afschrift van deze stukken gelijktijdig ook aan (de gemachtigde van) de indiener van het verzoekschrift te zenden en daarvan mededeling te doen aan de voorzieningenrechter.

Artikel 40 Herstel van een verzuim (artikel 8:81, vierde lid, gelezen in samenhang met de artikelen 6:5 en 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de voorzieningenrechter vaststelt dat sprake is van een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt hij de indiener van het verzoekschrift in de brief met de in artikel 37, eerste lid, genoemde bevestiging in de gelegenheid het verzuim te herstellen. De termijn voor het herstel eindigt op het tijdstip vermeld in de Bijlage betreffende AC-zaken (www.rechtspraak.nl). Deze termijn wordt niet verlengd. In de brief vermeldt de voorzieningenrechter dat het verzoek niet-ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
2. De voorzieningenrechter verzoekt de indiener van het verzoekschrift een afschrift van de desbetreffende stukken gelijktijdig ook aan het bestuursorgaan te zenden en daarvan mededeling te doen aan de voorzieningenrechter.

Artikel 41 De termijn voor de uitspraak (artikel 8:84 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter doet binnen vijf werkdagen na de zitting uitspraak. De uitspraak wordt op dezelfde dag per fax verzonden.

HOOFDSTUK 12 DE DUBLINZAAK

Artikel 42 Toepassingsbereik van dit hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een Dublinzaak.
2. Indien dit hoofdstuk van toepassing is, zijn naast dit hoofdstuk, slechts de artikelen 1, 2, 3, 5, 7, derde lid, 9, tweede en derde lid, 16, achtste lid, 17, 21 en 49 van deze regeling van (overeenkomstige) toepassing.

Artikel 43 De ontvangstbevestiging (artikel 8:81, vierde lid, gelezen in samenhang met artikel 6:14 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter verzendt de bevestiging, bedoeld in artikel 6:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, binnen twee werkdagen nadat het verzoekschrift is ingediend.

Artikel 44 De op de zaak betrekking hebbende stukken (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht) en het verweerschrift (in de onderliggende beroepszaak; artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. De voorzieningenrechter verzoekt het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken uiterlijk binnen één week na indiening van het verzoek om voorlopige voorziening in tweevoud in te zenden.
2. De rechtbank verzoekt het bestuursorgaan een verweerschrift in te dienen op zodanig tijdstip dat dit uiterlijk op de derde werkdag vóór de zitting om 16:00 uur wordt ontvangen.
3. De voorzieningenrechter deelt het bestuursorgaan in de brief met het in het eerste lid bedoelde verzoek om inzending van stukken mee dat indien het bestuursorgaan na die inzending van stukken nog (nadere) stukken in het geding wil brengen, het wordt verzocht een afschrift van die (nadere) stukken gelijktijdig ook aan (de gemachtigde van) de indiener van het verzoekschrift te zenden en daarvan mededeling te doen aan de voorzieningenrechter.



Artikel 45 Herstel van een verzuim (artikel 8:81, vierde lid, gelezen in samenhang met de artikelen 6:5 en 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht)

1. Indien de voorzieningenrechter vaststelt dat sprake is van een verzuim als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht, stelt hij in de brief met de in artikel 43 genoemde bevestiging de indiener van het verzoekschrift in de gelegenheid het verzuim te herstellen binnen een termijn van drie weken. Deze termijn wordt niet verlengd. In de brief vermeldt de voorzieningenrechter dat het verzoek niet-ontvankelijk kan worden verklaard indien het verzuim niet binnen de gestelde termijn wordt hersteld.
2. De voorzieningenrechter verzoekt de indiener van het verzoekschrift een afschrift van de desbetreffende stukken gelijktijdig ook aan het bestuursorgaan te zenden en daarvan mededeling te doen aan de voorzieningenrechter.

Artikel 46 De uitnodiging of oproeping voor de zitting (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

Binnen twee weken nadat de in artikel 45 genoemde termijn voor het herstellen van een verzuim is verstreken, nodigt de voorzieningenrechter de indiener van het verzoekschrift uit of roept hem op voor een zitting. Indien geen termijn voor het herstellen van een verzuim wordt gesteld, nodigt de voorzieningenrechter binnen twee weken nadat de brief met de in artikel 43 genoemde bevestiging is verzonden de indiener van het verzoekschrift uit of roept hem op voor een zitting. De zittingsdatum wordt in (telefonisch) overleg met (de gemachtigde van) de indiener van het verzoekschrift vastgesteld. De voorzieningenrechter nodigt gelijktijdig het bestuursorgaan uit voor de zitting.

Artikel 47 Vaste zittingdagen (artikel 8:83 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter behandelt het verzoek om voorlopige voorziening ter zitting binnen tien weken na indiening van dat verzoek.

Artikel 48 De termijn voor de uitspraak (artikel 8:84 van de Algemene wet bestuursrecht)

De voorzieningenrechter doet binnen twee weken na de zitting uitspraak. De uitspraak wordt per post of per fax verzonden.

HOOFDSTUK 13 SLOTBEPALING

Artikel 49 Slotbepaling

1. Op de termijnen, bedoeld in deze regeling, is de Algemene termijnenwet van toepassing.
2. De tekst van deze regeling wordt in de Staatscourant geplaatst en tevens op www.rechtspraak.nl gepubliceerd.
3. Deze regeling treedt in werking op 15 december 2011.
4. Deze regeling wordt aangehaald als: Procesregeling bestuursrecht 2010.



TOELICHTING

Algemeen

Medio 2010 is in de Procesregeling bestuursrecht 2010 een aantal wijzigingen doorgevoerd in verband met de inwerkingtreding van de Wet bestuurlijke lus Algemene wet bestuursrecht, de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, de Dienstenwet, de Crisis- en herstelwet en de Wet elektronisch verkeer met de bestuursrechter. Eind 2011 is in deze Procesregeling een aantal wijzigingen doorgevoerd in verband met de nieuwe zaaksbehandeling.

Voor zover nodig worden deze wijzigingen toegelicht bij de betrokken bepalingen.

Artikelsgewijs

Artikel 2 De verzending van stukken door de rechtbank

Dit artikel bevat een regeling ter invulling van de bevoegdheden en verplichtingen van de rechtbank in de artikelen 8:37 en 8:38 van de Algemene wet bestuursrecht. Het eerste lid noemt de correspondentie per fax als regulier middel voor de uitnodiging voor de zitting (voor het overige is het eerste lid weliswaar herhaling van de wettekst, maar dat is bewust zo geredigeerd om niet de indruk te wekken dat met verzending van de uitnodiging per fax bedoeld zou zijn de aangetekende verzending of verzending met bericht van ontvangst te vervangen). Voor de overige in artikel 8:37, eerste lid, genoemde stukken (inclusief de oproeping voor de zitting) wordt de fax in deze procesregeling niet in algemene zin als regulier communicatiemiddel van de rechtbank vermeld; in Hoofdstuk 11 over AC-zaken is in deze procesregeling wel de verzending van de uitspraak per fax geregeld. Ook het eerste lid van artikel 2 eindigt, net als artikel 8:37, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, met 'tenzij de rechtbank anders bepaalt', omdat in aanvulling op het beleid in deze procesregeling de rechtbank als beleid of in individuele gevallen wederom kan kiezen voor andere verzendwijzen. Ook de andere twee leden van dit artikel openen de mogelijkheid dat de rechtbank de desbetreffende stukken per fax verstuurt.

Het tweede lid heeft als doel dat zo goed mogelijk wordt verzekerd dat de laatste brief die de rechtbank verstuurt voorafgaande aan een mogelijke vereenvoudigde behandeling ook daadwerkelijk bij betrokkene aankomt.

Artikel 2a Elektronisch indienen van beroepschriften, verzoeken om een voorlopige voorziening en nader ingediende elektronische stukken

De aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met regels over elektronisch verkeer met de bestuursrechter (Wet elektronisch verkeer met de bestuursrechter) heeft geleid tot artikel 2a. Daarin is neergelegd dat de rechtbank een elektronisch ingediend beroep- of verzoekschrift alleen dan in behandeling neemt indien het is ingediend via de landelijke website. Faxverkeer is hier uitgesloten. Hoewel faxverkeer ook onder de definitie van 'elektronisch verkeer' valt, spreekt voor zich dat faxverkeer niet via een webapplicatie maar via telefoon/faxapparatuur plaats blijft vinden via daarvoor bekendgemaakte faxnummers.

Artikel 5 Openbare stukken

Evident is dat alle reguliere jurisprudentiebladen en vaktijdschriften (AB, JB, TAR, BR, NJ, JV, NJB, BNB, V-N, etc.) en de van staatswege uitgegeven bladen (Stcrt. en Stb.) openbare bronnen zijn. De bronnen die voor vreemdelingenzaken zijn aangewezen op www.rechtspraak.nl als openbare vindplaats gelden nu als 'in ieder geval' aan te merken als openbare vindplaats.

Verwezen wordt in de regeling slechts naar de site, zonder nadere aanduiding die al snel verouderingsgevoelig zou kunnen blijken. Door opneming van de term 'in ieder geval' is beoogd de rechtzoekende in voorkomend geval de gelegenheid te bieden te claimen dat een door hem genoemde bron die niet op die lijst voorkomt, toch een openbare bron is. Wat openbare bronnen zijn, is immers dynamisch van aard en valt niet altijd sluitend in een lijst te vatten.

Als een partij claimt dat een stuk waarop zij zich beroept in een openbare bron te vinden is, is zij, vanzelfsprekend, wel gehouden een precieze aanduiding daarvan te geven. Verwijzing naar een (mogelijk zeer uitgebreide) site zal veelal niet volstaan.

Artikel 7 De ontvangstbevestiging, de kennisgeving, de berichtgeving, de stukken en het verweerschrift

De regeling van de kennisgeving aan het verwerende bestuursorgaan laat verschillen zien tussen het algemene bestuursrecht en het vreemdelingenrecht. Dit wordt veroorzaakt door de 'tussenschakeling' van het Centraal Inschrijfbureau Vreemdelingenzaken. Die instantie verzendt de wettelijke kennisge-



ving (strekking: 'er is beroep ingesteld tegen uw besluit').

Als de zaak aan een rechtbank wordt toebedeeld, stuurt zij ook een brief aan het verwerende bestuursorgaan (strekking: 'de zaak is bij ons aanhangig'), maar dat is niet de in artikel 6:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde kennisgeving. In de procesregeling is die laatste brief, ter onderscheiding, 'berichtgeving' genoemd.

Teneinde daartoe aangewezen zaken in het kader van het NZB-model (nieuwe zaaksbehandeling) binnen de streeftermijn van 13 weken op zitting te kunnen behandelen, zal het bestuursorgaan ook steeds direct na binnenkomst van de zaak om het inzenden van de stukken worden gevraagd. De regeling laat ook in verband met de vereiste snelheid voortaan open of een verweerschrift al in dat stadium wordt gevraagd. Een uitzondering wordt gemaakt voor belastingzaken. In het vijfde lid is bepaald dat het bestuursorgaan pas na herstel van eventuele verzuimen door de indiener van het beroepschrift en ontvangst van het griffierecht wordt verzocht binnen vier weken de op de zaak betrekking hebbende stukken over te leggen en een verweerschrift in te dienen.

Artikel 8 De derde-belanghebbende

Dit artikel bevat een regeling die is toegesneden op de derde-belanghebbende die aanstonds uit het dossier naar voren komt. Deze bepaling laat onverlet dat er in elke stand van de procedure nog een derde-belanghebbende kan opduiken en laat eveneens onverlet dat soms pas ter zitting definitief kan worden vastgesteld of iemand als derde-partij tot het geding moet worden toegelaten. In artikel 8 wordt gesproken over toezending van bepaalde stukken aan de derde belanghebbende. Het spreekt wellicht voor zich dat betrokkenen hieraan geen recht kunnen ontnemen stukken te verkrijgen waarover, met toepassing van met name de artikelen 8:29 en 8:32 van de Algemene wet bestuursrecht, is beslist dat zij, kort gezegd, niet aan derden mogen worden vrijgegeven.

Artikel 10 Herstel van een verzuim

In verband met de invoering van de Crisis- en herstelwet is in het eerste lid ingevoegd het woord 'herstelbaar', omdat met invoering van die wet bepaalde verzuimen niet buiten de beroepstermijn mogen worden hersteld. Het tweede lid is van belang voor de Dublinzaak waar in de voorlopige-voorzieningzaak een termijn voor het herstellen van een verzuim van drie weken wordt gegeven (zie ook artikel 45, eerste lid). Parallellie met de hoofdzak is hier gewenst in die gevallen waarin in de beroepszaak en de voorlopige-voorzieningzaak gelijktijdig een herstelkans wordt geboden. Het is een 'kan'-bepaling, omdat in andere zaken (met name AC-zaken) wordt gekozen voor een 'losse' herstelkans in de voorlopige voorzieningzaak, zonder een parallelle herstelkans in de beroepszaak; zo nodig volgt die laatste dan later met de 'gewone' termijn van vier weken. Vanwege de systematiek van deze procesregeling – waarin het beroep het uitgangspunt is – is dit tweede lid opgenomen, strekkende tot een termijnstelling in de beroepszaak parallel aan de termijnstelling in de voorlopige-voorzieningzaak. Het laat onverlet dat ook kan worden gekozen voor de omgekeerde parallellie, met een termijnstelling in de voorlopige-voorzieningzaak parallel aan de termijnstelling in de beroepszaak. Het tweede lid is immers een 'kan'-bepaling.

Dat is ook geregeld in artikel 32 over de voorlopige voorziening in een vreemdelingenzaak.

Als bijvoorbeeld de standaardhersteltermijn vier weken in de beroepszaak en drie weken in de connexe voorlopige-voorzieningzaak is, is het mogelijk om termijnen van (a) drie weken, respectievelijk drie weken, (b) vier weken, respectievelijk drie weken en (c) vier weken, respectievelijk vier weken te stellen.

Artikel 11 De machtiging

Dit artikel volgt uit aanbeveling 4.1 van de Commissie Verbetervoorstellen van het Landelijk Overleg van Voorzitters sectoren Bestuursrecht (LOVB). Haar rapport is te vinden op www.rechtspraak.nl. Die aanbeveling spreekt ook over het bewijs van vertegenwoordigingsbevoegdheid. Anders dan bij de machtiging is het ontbreken van zo'n bewijs wetsystematisch gesproken direct een verzuim. Voor het herstellen daarvan stelt artikel 10, eerste lid, van de procesregeling al een termijn van vier weken. Het ontbreken van een machtiging is pas een verzuim als de rechtbank daarom heeft gevraagd. Artikel 8:24 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt immers dat de rechtbank om een machtiging *kan* vragen. In deze procesregeling wordt daarom in een apart artikel de machtiging, bedoeld in artikel 8:24 van de Algemene wet bestuursrecht, geregeld. Overigens betekent dit wetsystematische verschil niet dat de rechtbank bij het ontbreken van een machtiging twee brieven zou moeten sturen (een eerste waarin om een machtiging wordt gevraagd en een tweede waarin een termijn voor het herstellen van het verzuim zou worden geboden) alvorens tot niet-ontvankelijkverklaring over te kunnen gaan. Met het vragen om een machtiging wordt het ontbreken daarvan een verzuim. Voor het herstellen daarvan wordt in diezelfde brief de herstelkans geboden. Opmerking verdient dat artikel 11 slechts gedeeltelijk gehoor geeft aan genoemde aanbeve-



ling 4.1, namelijk voor zover die aanbeveling zich leent voor opneming in de procesregeling. Uniformering vindt hier plaats in de termijnstelling. De procesregeling regelt niet (inhoudelijk) in welke gevallen een bewijs van vertegenwoordigingsbevoegdheid of een machtiging wordt gevraagd.

Artikel 12 Het griffierecht

Het zevende lid regelt bestaande praktijk. Als een beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard wegens het niet-betalen van griffierecht en daarna alsnog het griffierecht binnenkomt, wordt dat teruggestort. Het wordt onwenselijk geacht dat degene die te laat betaalt uiteindelijk slechter af is dan degene die helemaal niet betaalt.

Artikel 13 De geheimhouding en beperking van de kennisneming

'Geheimhouding' is de in de procesregeling gekozen handzame term voor wat in artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht heet '(het gerechtvaardigd achten door de rechtbank van) de weigering inlichtingen te geven dan wel stukken over te leggen'. De twee typen, geheimhouding en beperking van de kennisneming, zijn scherper uit elkaar getrokken. Bij geheimhouding wordt toegestaan dat een stuk buiten het procesdossier blijft; bij beperking van de kennisneming neemt de rechter wel, maar neemt of nemen de wederpartij(en) geen kennis van het desbetreffende stuk. In de procesregeling van de hoger-beroepcolleges is er voor gekozen alleen de beperking van de kennisneming te regelen; gelet op de bij de rechtbank voorkomende gevallen is het aangewezen geacht ook de geheimhouding te regelen.

Ook is geregeld de regelmatig voorkomende mogelijkheid dat de verzoeker om geheimhouding/beperking van de kennisneming, tevens verzoekt om beperkte kennisneming van het verzoek zelf.

Aan artikel 13 is toegevoegd een bepaling voor procedures die betrekking heeft op geschillen over openbaarheid van bestuur. Ten einde de procesgang te bekorten kan in die zaken een toetsing aan artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht geheel achterwege blijven. Die toetsing kan in die zaken immers in wezen niet anders dan in toewijzing van het verzoek om geheimhouding of beperking van de kennisneming uitmonden omdat de procedure juist over niet-openbaarmaken van (delen van) gegevens gaat.

Met het vierde lid is uniformering beoogd: de rechtbank kan de wederpartij(en) in de gelegenheid stellen haar of hun visie op het verzoek om geheimhouding te geven alvorens zij beslist op het verzoek. Hiermee is beoogd om recht te doen aan het beginsel van hoor- en wederhoor, aangezien het bij toepassing van artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht gaat om een belangrijke inbreuk op het principe dat beide partijen toegang hebben tot dezelfde stukken (equality of arms). Omdat soms een zaak zich hiervoor evenwel niet leent (bijvoorbeeld omdat de wederpartij(en) er niets zinnigs over kan/kunnen zeggen juist vanwege onbekendheid met het desbetreffende stuk), is dit lid wel als 'kan'-bepaling geredigeerd.

In het vijfde lid is afgezien van een inhoudelijk criterium. Gelet op het uitgangspunt dat alle partijen beschikken over dezelfde informatie en dat de rechter moet kunnen oordelen over alle relevante aspecten (de door artikel 6 van het EVRM beschermde uitgangspunten van equality of arms respectievelijk merits of the matter), moet duidelijk zijn dat slechts bij hoge uitzondering beperking van de kennisneming respectievelijk geheimhouding kan worden toegestaan.

Artikel 15 Het deskundigenonderzoek

Met dit artikel wordt voldaan aan de criteria voor deskundigenonderzoek, zoals die voortvloeien uit het Mantovanelli-arrest (EHRM 18 maart 1997; NJ 1998, 278 m.nt. HJS). Met het voorleggen van de reacties aan de deskundige, zoals geregeld in het vierde lid, wordt bovendien voldaan aan de eisen die de CRvB in zijn uitspraak van 21 juli 2006 (LJN: AY5328 en USZ 2006/254) stelt aan het door de rechter volgen van het advies van een deskundige.

Artikel 16 De uitnodiging of oproeping voor de zitting

Bij zaken met een streeftermijn van behandeling van 13 weken plant de rechtbank de zitting zo snel mogelijk. Omdat er ook zittingen met andere zaken gepland zullen moeten worden waarin de termijnen minder scherp spelen, is er een differentiatie aangebracht in de regeling verhinderdata.

Artikel 17 Bijstand door een tolk ter zitting

In het tweede lid wordt gewaarborgd dat bij punitieve sancties de gestrafte (beboete) persoon het verhandelde ter zitting kan volgen in een taal die hij verstaat. Dit volgt uit artikel 6, derde lid, van het



EVRM. In dit verband wordt gewezen op de uitspraak van de Hoge Raad van 22 maart 1995 (BNB 1995/153) waarin hij overwoog dat indien '(in cassatie wordt geklaagd dat) het horen van een ter zitting van het gerechtshof verschenen belanghebbende, die blijkens de uitspraak van het gerechtshof en de stukken van het geding kennelijk de Nederlandse taal niet voldoende beheerst, heeft plaatsgevonden zonder de bijstand van een tolk, [...] de uitspraak de redenen [dient] in te houden waarom zulks is geschied'. De overweging van de Hoge Raad is in algemene termen gesteld en lijkt zich niet te beperken tot punitieve sancties. Beperking tot de punitieve sancties in deze procesregeling lijkt voorshands verantwoord.

Zowel het eerste als het tweede lid zijn afhankelijk gesteld van een verzoek (van de gemachtigde) om tolkbijstand. Dat houdt impliciet ook in dat, indien er niet om is verzocht, maar eenvoudigweg ter zitting blijkt dat betrokkene het Nederlands niet machtig is, verdaging in beginsel steeds nodig is zodat een tweede zitting met tolkbijstand kan plaatsvinden.

Artikel 19 De sluiting van het onderzoek zonder (nadere) zitting

In dit artikel is de sluiting van het onderzoek geregeld in die gevallen dat het onderzoek tijdens de (eerste) zitting is geschorst of na afloop van de (eerste) zitting is heropend. Bijna altijd vraagt de rechtbank partijen dan, na de relevante stukkenwisseling, om toestemming de zaak af te doen zonder (nadere) zitting. De in dit artikel bedoelde mededeling is niet de uitspraak zelf, maar een brief waarmee het onderzoek gesloten wordt verklaard. Deze brief dient twee doelen: (a) partijen weten dat ook de andere partij(en) toestemming heeft onderscheidenlijk hebben gegeven en (b) duidelijk is dat er geen nadere stukken meer kunnen worden toegevoegd aan het dossier.

De op 1 januari 2010 in werking getreden Wet bestuurlijke lus Algemene wet bestuursrecht voorziet er in dat niet altijd toestemming van partijen nodig is om einduitspraak te doen na een eerdere tussenuitspraak. De tweede volzin van dit artikel voorziet er in dat indien de rechtbank bepaalt dat een nadere zitting achterwege blijft ook dan aan partijen wordt meegedeeld dat het onderzoek gesloten wordt verklaard.

Artikel 24 Het beroep tegen het niet tijdig nemen of bekendmaken van een besluit met toepassing van afdeling 8.2.4A van de Algemene wet bestuursrecht

Het vervallen artikel 23 zag op de regeling voor beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit, zoals die gold tot de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Met inwerkingtreding van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen en de Dienstenwet was een nieuwe regeling nodig. Die is opgenomen in artikel 24. In de wet zelf wordt in afdeling 8.2.4A van de Algemene wet bestuursrecht al een groot aantal zaken geregeld die daarvoor nog niet waren geregeld (met name de toepassing van artikel 8:54 van de Algemene wet bestuursrecht en een groot aantal termijnen).

Voor de belastingrechtspraak is een uitzonderingsmogelijkheid gehandhaafd (artikel 24, zevende lid). In het belastingrecht wordt vaak niet alleen (processueel) op het beroep tegen het niet tijdig beslissen, maar ook op de zaak ten gronde beslist. Het kan evenwel ook voorkomen dat de insteller van het beroep nadrukkelijk om een processuele beslissing vraagt. Sedert de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, moet bovendien worden bedacht dat ook bij een niet tijdig beslissen op een *aanvraag*, daartegen *beroep* op de bestuursrechter (en geen bezwaar) openstaat (artikel 7:1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Algemene wet bestuursrecht). In de spaarzame gevallen waarin in het belastingrecht sprake is van een aanvraag (bijvoorbeeld een verzoek om een VAR-verklaring of een verzoek om als fiscale eenheid te worden aangemerkt) kan het zich dus ook voordoen dat een beroep wordt ingesteld tegen het niet tijdig beslissen op die aanvraag. Dan lijkt het, ook binnen de belastingrechtspraak, niet voor de hand te liggen dat inhoudelijk op het beroep zou worden beslist. Artikel 24, zevende lid, is echter niet dwingend geformuleerd, zodat de belastingrechter dus ook een processuele beslissing op het beroep tegen het niet tijdig beslissen kan nemen.

Artikel 25 Het verzet

In het derde lid van artikel 25 is bepaald dat indien de rechtbank de wederpartij de gelegenheid geeft te reageren op het verzet de rechtbank een termijn stelt van twee weken. Met wederpartij in dit artikellid wordt bedoeld de wederpartij in de beroepszaak.

De artikelen 26 tot en met 48

Voor de vreemdelingrechtelijke categorieën is in elk van de vier hoofdstukken een aantal artikelen van de algemene regeling van (overeenkomstige) toepassing verklaard. Belangrijk om op te merken is dat in artikel 1 de Dublinzaak en de AC-zaak zijn gedefinieerd als (uitsluitend) de *voorlopige*-



voorzieningszaak in de desbetreffende procedure. Dat wil zeggen dat de samenhangende beroepszaak steeds onder de algemene regeling van de hoofdstukken 1 tot en met 8 valt.

Waar in de hoofdstukken 10 tot en met 12 over de voorlopige voorziening, de AC-zaak en de Dublin-zaak (de uitnodiging of oproeping voor) de zitting ter sprake komt, zou mogelijk de misvatting kunnen ontstaan dat elke zaak ter zitting wordt behandeld. Dat heeft evenwel te maken met de wijze van regelen, met name omdat in deze hoofdstukken alleen de voorlopige-voorzieningszaak is geregeld. De (rechtbank onderscheidenlijk de) voorzieningenrechter zal zonedig (toepassing geven aan artikel 8:54 van de Algemene wet bestuursrecht, de vereenvoudigde afdoening, in de bodemzaak en daarmee samenhangend ook) de voorlopige voorzieningszaak zonder zitting afdoen.

In de hoofdstukken over de vrijheidsontnemende maatregel, de AC-zaak en de Dublinzaak is een regeling voor de ontvangstbevestiging van het beroepschrift van twee werkdagen opgenomen (de artikelen 27, 37 en 43). Op de overige vreemdelingrechtelijke (voorlopige voorziening) zaken is de 'gewone' termijn voor de ontvangstbevestiging van een week van toepassing (artikel 31, tweede lid, gelezen in samenhang met artikel 7, eerste lid).

HOOFDSTUK 9 DE VRIJHEIDSONTNEMENDE MAATREGEL

Anders dan in de andere hoofdstukken over vreemdelingenzaken ontbreken hier bepalingen over de zitting. Voor een eerste beroep regelt de wet zelf de termijn (veertien dagen, artikel 94 van de Vreemdelingenwet 2000). Voor een vervolgeroep is van belang dat de rechtbank ook buiten toestemming van partijen uitspraak kan doen zonder zitting (artikel 96 van die wet). Verder worden voor deze zaken vaste zittingsdagen gehanteerd, met per zittingsplaats gestelde vaste termijnen. Die praktijk voldoet goed.

HOOFDSTUK 10 DE VOORLOPIGE VOORZIENING IN EEN VREEMDELINGENZAAK

De voorzieningenrechter kan in een vreemdelingenzaak zowel hangende beroep als hangende bezwaar of administratief beroep 'doorpakken'. In artikel 8:86, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt wel gezegd dat in de uitnodiging voor de zitting wordt meegedeeld dat die mogelijkheid hangende beroep bestaat. Opneming daarvan in de procesregeling is dus niet nodig. Van mededeling in de uitnodiging voor zitting van de bevoegdheid om door te pakken hangende bezwaar of administratief beroep is geen wettelijke bepaling aan te wijzen. Daarom is alleen die laatste bevoegdheid genoemd in de procesregeling, artikel 34, tweede lid.

HOOFDSTUK 11 DE AC-ZAAK

In artikel 37 wordt wel de uitnodiging of oproeping voor de indiener van het verzoekschrift geregeld, maar niet die voor verweerder. Dat neemt niet weg dat verweerder wel tijdig wordt uitgenodigd. Omdat verweerder niet per zaak, maar voor de zitting als geheel wordt uitgenodigd, is een uitnodigingstermijn te moeilijk bepaalbaar voor opneming in de procesregeling. Bovendien kan hij gelet op de datum van binnenkomst van het beroepschrift/verzoekschrift de zittingsdatum via internet (www.rechtspraak.nl) bepalen.

HOOFDSTUK 12 DE DUBLINZAAK

De regeling voor Dublinzaken loopt zo veel mogelijk in de pas met de overige vreemdelingrechtelijke hoofdstukken. Bovendien wordt zo nauw mogelijk aangesloten bij de bestaande praktijk van de rechtbanken die deze zaken behandelen.